

BESZÁMOLÓ A MABISZ 2022. NOVEMBER 30-I KONFERENCIÁJÁRÓL

Lencsés Katalin (Magyar Biztosítók Szövetsége), katalin.lencses@mabisz.hu

ÖSSZEFOGLALÓ

A MABISZ 2022 novemberében tartotta XII. nemzetközi konferenciáját. Jelen cikk erről az eseményről ad összefoglalót.

SUMMARY

The Association of Hungarian Insurance Companies (MABISZ) held its 12th conference in November 2022. This article gives the summary of the conference.

Kulcsszavak: biztosítás, konferencia

Key words: conference, insurance

JEL: G22

DOI: 10.18530/BK.2023.1-2.92

<http://dx.doi.org/10.18530/BK.2023.1-2.92>

A Magyar Biztosítók Szövetsége 2022. november 30-án tartotta XII. konferenciáját a Corinthia Budapest Hotelben. A biztosítási szektor legnagyobb konferenciája ismét kiváló alkalmat jelentett a biztosítók, a velük együttműködő vállalkozások, a szabályozói és felügyeleti döntéshozók képviselői számára a magas szintű szakmai eszmecsere. A konferencia témája ezúttal a „Fenntarthatóság – fenntartásokkal” volt.

A konferenciát a MABISZ főtárgya, **Dr. Molnos Dániel** nyitotta meg. Emlékeztetett arra, hogy a fenntarthatóság kérdésével már az egy évvel azelőtti MABISZ konferencia is foglalkozott, de akkor még senki nem gondolt arra, hogy egy évvel később már nem csak a fenntarthatóság érdekében kell lejjebb tekerni a termosztátot, utalva ezzel az aktuális energiahelyzetre, hozzátéve még azt, hogy ha ezt ma önként nem tesszük meg, akkor a felgyorsuló változások drasztikusabban fogják kikényszeríteni.

Az első előadó **Nagy Márton**, gazdaságfejlesztési miniszter volt, aki előadását gazdasági áttekintéssel kezdte. A magas energiaárak jelentős nyomást helyeznek az európai gazdaságok versenyképességére, jelentősen nő a recesszió kockázata a fejlett régióban. Összességében jelentős lassulás várható az EU országaiban 2023-ban. Ezzel összhangban Magyarországon is markánsan romlanak a gazdasági előrejelzések. A koronavírus-járvány alatt ugyanakkor Magyarországon nőtt második legnagyobb mértékben az EU-n belül a lakosság megtakarítási rátája. Rossz hír azonban a biztosítási szektor számára, hogy ez a pénz elsősorban nem biztosításokba ment, sőt, 10 év alatt harmadával csökkent a biztosítások aránya a háztartások pénzügyi vagyonában. A nominális növekedés ellenére tehát az arányokat tekintve a biztosításban elhelyezett megtakarítások csökkennek. Az sem szerencsés, hogy a megtakarítások jelentős részben készpénzben, illetve banki betétben vannak, melyek az inflációs környezetben vagyonvesztést jelentenek a lakosság számára.

A biztosítási piacra részleteiben is áttérve a miniszter leszögezte, hogy a magyar biztosítási rendszer stabil, de nem használja ki a lehetőségeit. Az előadásnak ennél a pontjánál kritikusabb hangot megütve az előadó kijelentette, hogy a biztosítási piac megfagyott, nincs verseny és nincs konszolidáció. A hazai piac penetrációja az EU és a V4-ek átlagától egyaránt elmarad. A biztosításközvetítői rendszer ugyan hatékonyabbá vált, olcsóbb viszont nem lett az elmúlt évtizedben. Valakinek ebből a helyzetből ki kellene mozdítania a biztosítókat, gazdasági stratégiai cél a magyar tulajdon arányának növekedése a biztosítási szektorban is. A konferencia idején már ismert volt az állam tulajdonszerzése az AEGON és az UNION biztosítóknál, a miniszter azonban további állami szerepvállalást jelzett előre. *(Azóta ismertté vált, hogy a magyar állam megvásárolta a Posta Biztosítókat. A szerk.)* A növekvő hazai tulajdontól az állam a nagyobb

versenyt és a penetráció növekedését várja. Kiemelt területekként a következők kerültek azonosításra:

- A kormány a MABISZ-szal egyeztetve keresi annak a lehetőségét, hogy minél több embernek lehessen egészségbiztosítása.
- Az öngondoskodás továbbfejlesztése a MABISZ és az ÖPOSZ bevonásával.
- A lakásbiztosítási piacon szabályozói beavatkozás várható. (2023. február elején jelent meg a 25/2023 sz. Korm. rendelet, mely a lakásbiztosítások értékesítését szabályozó rendelkezéseket tartalmaz. A szerk.)
- Újra kell továbbá gondolni az agrárbiztosítás jelenlegi rendszerét.

Az előadó azzal búcsúzott, hogy a biztosítási szektor stratégiai szektor, ezért nagyobb figyelmet érdemel, és ezt a kormányzati figyelmet mostantól meg is fogja kapni.

Gazdasági stratégiai cél a magyar tulajdon arányának növekedése a biztosítási szektorban.

A második előadó **Erdős Mihály**, a MABISZ elnöke volt, aki előadását a klímaváltozás hatásaira történő figyelemfelhívással kezdte. Magyarországon az éves középhőmérséklet emelkedése az elmúlt 120 évben 1,1-1,4 fok volt, míg ugyanez az érték az elmúlt 40 évben 1,2-2,0 fok között alakult. A hőmérséklet-emelkedés értelemszerűen érinti a biztosítási piacot is, amit az elnök az aszálykárok miatti kárkifizetéssel illusztrált. A 2022-ben kifizetett összeg az előző évhez képest megnégyszereződött, meghaladva a 41 milliárd forintot.

Központi kérdéssé vált az alulbiztosítottság, illetve a fedezet értékállósága a jelenlegi kárinflációs környezetben, amit a lakás- és gépjármű-biztosításokhoz kapcsolódó költségek emelkedésén keresztül mutatott be az előadó. A MABISZ a következő év elején kommunikációs kampányt indít, hogy felhívja a figyelmet a megfelelő biztosítási védelem fontosságára. A bruttó nem-élet kárráfordítás minden szegmensben növekedést mutatott, 2022 első felében mintegy 40 százalékkal haladta meg az elmúlt 5 éves átlagot.

A biztosítók főbb eredményadataira áttérve az előadó elmondta, hogy a magyar biztosítási szektor a teherviselő képessége határára érkezett. 2022 első félévében a szektor 26 milliárd forintos nyereséget ért el szemben az előző féléves 51 milliárd forinttal, az aszálykárok és az extraprofitadó miatt azonban a második félévben további jelentős romlás várható.

A magyar biztosítási szektor a teherviselő képessége határára érkezett.

A MABISZ releváns iparági partnerként kíván fellépni minden érdekelt fél felé, a kormány és a szabályozók elsődleges partnere kíván lenni. A szakma proaktívan figyel a biztosítási és kapcsolódó iparági trendekre, cél az iparág szerepének növelése a társadalmi közjó szempontjából releváns témák révén (pl. ESG). A biztosítók ennek megfelelően elkötelezettek a fenntarthatóság kapcsán is, olyan termékeket kínálnak, melyek reagálnak a kihívásokra,

és ez alatt a piac nem csak a klímaváltozást érti. A jövő üzleti fenntarthatóságát segíti a technológiák fejlődése (beleértve az adateléréshez, feldolgozáshoz szükséges technológiákat) és a digitalizáció. Az üzleti fenntarthatóság fogalmához tartozik a biztosítási szakma fiatalítása is, a fiatal generációk bevonásának szükségessége. Ezt igyekeznek elősegíteni a MABISZ edukációs kampányok. Zárásként elhangzott, hogy az „impact insurance” csökkenti a társadalom sebezhetőségét, segíti annak ellenállóbbá tételét. Ennek alapja a felelős és fenntartható kockázatvállalás.

A következő előadó **Szeniczey Gergő**, az MNB ügyvezető igazgatója volt, aki szintén a fenntarthatóság kérdését helyezte középpontba a biztosítási szakma aktualitásai felől közelítve. A biztosítás közel 30 százalékos bővülést mutatott az elmúlt 3 évben, a magyar biztosítási penetráció ugyanakkor még mindig csak az EU alsó ötödében található. Figyelembe kell venni mindazonáltal az elmúlt időszak kihívásait is, gondolva itt többek között a járványra, a háborúra, az inflációra, a tőkepiaci volatilitásra, megnövekedett kárkifizetésre és nem utolsósorban a szektort érintő pótadókra is.

Az életág vonatkozásában megemlítésre került, hogy csökkenő a hagyományos biztosítások állománya, mely területnek ugyanakkor lendületet adhat a technikai kamatrendelet közelmúltban történt módosítása. A termékstruktúra diverzifikált a nyugdíj-, nem-nyugdíj-, illetve kockázati biztosítások vonatkozásában. Az MNB folyamatosan monitorozza az etikus koncepció hatásait. Ez – a nyugdíjbiztosításokkal kölcsönhatásban – tovább növelte a unit-linked biztosítások várható megtartási idejét. 2022 Q3-ban visszaesés az eseti és egyszeri díjakban volt, az életbiztosítások haláleseti szolgáltatása ugyanakkor növekszik. Az előadó kiemelte az intézményi befektetőkben rejlő lehetőségeket, ami fontos, mivel a belső megtakarítás szükséges a fenntartható növekedéshez, a biztosítók és a nyugdíjalapok pedig – mint hosszú távú intézményi befektetők – stabil finanszírozói lehetnek a gazdaságnak.

A nem-élet ágon belül a kgfb-piac növekedése dinamikus, megvan ugyanakkor az esélye, hogy veszteségbe fordul az iparág, mivel dinamikusan nő a kárráfordítás is. Éves szinten 4 százalékkal emelkedtek a díjak, míg a kárráfordítás 17 százalékkal emelkedett egy év alatt. A lakásbiztosítási piacon az MNB az értéktartást az MFO-val (Minősített Fogyasztóbarát Otthonbiztosítás) kívánja biztosítani. Az MFO termékek értékesítése folyamatosan, bár a kívánatosnál kevésbé dinamikusan nő.

A biztosítók és a nyugdíjalapok – mint hosszú távú intézményi befektetők – stabil finanszírozói lehetnek a gazdaságnak.

A felügyeleti előadó is kiemelte, hogy visszaesett a biztosítók nominális profitja, a szektor ugyanakkor továbbra is stabil. Mindazonáltal indokolt a volatilitási tőkepuffer megtartása, melyet még egy 2016-os MNB-ajánlás rögzített a környezet változásából, illetve a várakozásoktól eltérő alakulásából fakadó kockázatok csökkentése érdekében.

A kávészünetet követően **dr. Hanák Gábor**, a KPMG igazgatója a klímakockázatról a magyar biztosítók szempontjából beszélt. A klímakockázatok bonyolultan fonódnak egymásba, azok egymást erősítő folyamatok lehetnek. A biztosítói kockázatok már rövid távon is jelentkehetnek, ugyanakkor ezen a távon a klímaváltozás még kevésbé érezteti itt a hatását. A jövőben sokkal nagyobb szerepet fognak kapni az előre tekintő forgatókönyvek. Jelenlegi tudásunk alapján nem tudunk megbízható valószínűségeket hozzárendelni a lehetséges forgatókönyvekhez, ezért hagyományos értelemben vett értékelés nem lehetséges, ami jelenlegi tudásunk alapján lehetséges és hasznos is, az bizonyos forgatókönyvek bekövetkezte következményeinek felmérése (*scenario analysis*).

Az előadó kiemelte a biztosítók adaptációs szerepét. A biztosításban szokásosan alkalmazott módszerek (ár és az ezt kiegészítő kedvezmények stb.) motiválhatják az ügyfeleket abban, hogy olyan adaptációs mechanizmusokat alkalmazzanak, amelyek a kitétségek csökkenésével, a bekövetkező károk mérséklésével járnak. Adaptáció nélkül bizonyos kockázatok biztosíthatatlanná válhatnak, ezért az adaptáció mind a biztosítók, mind az ügyfelek érdeke. Ugyanakkor a biztosítók hagyományos, a klímaváltozás időhorizontjához mért, rövid távú szemlélete a biztosító számára nem feltétlen jelent elégséges motivációt arra, hogy ügyfeleiket adaptációra késztesse.

Amennyiben a klímaváltozás következtében bizonyos területeken, illetve kockázatok vonatkozásában már nem várható az, hogy nyereséges legyen a biztosítási tevékenység, úgy a magánbiztosítók nem nyújtanak ilyen jellegű szolgáltatást, és szolgáltatáshiány (*protection gap*) alakul ki. Az így kialakuló szolgáltatáshiány társadalmilag káros, és ilyen körülmények között a biztosítás az adott kockázatok vonatkozásában nem tudja betölteni társadalmilag hasznos szerepét. Megoldás lehet az állami és magánszektor partnersége (*public private partnership*). Egyrészt: amikor egy magánbiztosítás nem nyereséges, akkor a magáncégek nem motiváltak a szolgáltatás nyújtására: szolgáltatáshiány alakulhat ki. Másrészt: egy állami szolgáltató nem tudja olyan innovatívan és hatékonyan kialakítani és nyújtani a szolgáltatást, mint ahogy a magán tudná, mert nincs rá hatékony érdekeltje. A fentiek egyike sem érdeke a társadalomnak. Egy megfelelően megtervezett partnerség ki tudná használni a kétféle háttér előnyeit, és az ügyfelek érdekében hatékonyan tudná nyújtani a szolgáltatást, így nem alakulna ki szolgáltatáshiány.

Hídvégi Áron, a Századvég igazgatója egy kutatás eredményét ismertette, ami a fenntarthatósággal kapcsolatos lakossági megközelítéseket vizsgálta. A magyarok az európai átlagnál jobban tisztában vannak a klímaváltozással, de kevésbé tartanak tőle. Egy biztosítási termék megvásárlásakor 41 százalék inkább igen vagy mindig figyelembe veszi a termék fenntarthatóságát, az életbiztosítási terméknél ugyanakkor előrébb sorolják a hozamkilátást és a személyes tanácsadást, mint azt, hogy a befektetési mögött lévő gazdálkodási tevékenység fenntartható legyen. A kutatásban részt vevők több ízben is kifejtették fenntartásaikat egy fenntartható befektetés kapcsán, hiszen

számukra a legfontosabb cél az, hogy a befektetés nyereséges legyen. Néhányan olyan pesszimista feltevéseket is megfogalmaztak, amelyek szerint ennek következtében akár biztosítási összegük is növekedhet, mivel kockázatos iparágakba fektetnek. Ezzel kapcsolatban azonban néhányan megjegyezték, hogy amennyiben segíthetik ezzel a következő generáció jövőjét, szívesen vállalnának valamivel nagyobb anyagi terhet.

Szkeptikusak voltak a megkérdezettek azzal kapcsolatban, hogy a cégeknek a fenntarthatóság inkább egy marketingeszköz a további profitszerzés érdekében. Többen árnyaltabban közelítették meg a kérdést, szerintük nem probléma, hogy egy profitorientált cég a pénzügyi növekedést tartja előtérben, ha mindeközben a fenntartható portfóliók elérhetőek és el is terjedhetnek.

Összefoglalásként elhangzott, hogy a fenntarthatósággal minden biztosítónak foglalkoznia kell az imázsépítés és termékportfóliója kialakítása során. Mindez komoly kihívás és nagy lehetőség egyben. A kutató javaslata az őszinte és világos üzenetek (pl.: „a profitért dolgozunk, de ez az ügy fontos számunkra”), a reális fenntarthatósági célok, könnyen érthető biztosítási elemek és a befektetési kockázatok pontos kommunikációja.

A konferencia első felét a vezérigazgatói kerekasztal zárta, melynek résztvevői voltak **Almássy Gabriella** CEO (UNION), **Dinsdale Julianna**, CEO (UNIQA), **Holló Bence**, CEO (NN), **Kovács Zsolt**, miniszteri biztos és **Nagy Koppány**, igazgató (MNB). A moderátor **Lambert Gábor**, a MABISZ kommunikációs vezetője volt. Indulásként az aktuális piaci kihívások kapcsán megemlékezésre került a fenntartható finanszírozás jogszabálycsomag, valamint a digitalizáció. Ez utóbbihoz kapcsolódó biztosítói teljesítménnyel a kerekasztal nem minden résztvevője volt elégedett, mivel az, a bankszektorhoz képest, elmarad az ügyfélélményben. Úgy látszik, hogy a bankok jobban megijedtek a fintech cégektől. Felügyeleti oldalról kiemelésre került, hogy az MNB először kapta meg a zöld mandátumot, és a felügyelet élen jár a kapcsolódó kezdeményezésekkel.

Biztosítói oldalról elhangzott, hogy az életbiztosítások a befektetéseken keresztül is tudnak pozitív befolyást gyakorolni a fenntarthatósági célokra, illetve termékoldalon vannak már zöld termékek, igaz, még sok a tennivaló.

Áttérve a szektor előtt álló feladatokra, kiemelt helyen szerepelt az ügyfélérték-teremtés, az ügyféllojalítás ugyanis egyelőre még nem jellemző, szemben a bankokkal, ezt tehát meg kell erősíteni. Nem elég jó mérőszám a díjbevétel, annál is inkább, mivel az elmúlt időszakban az ügyfélszám csökkent, ami nem fenntartható. Úgy tűnik, a biztosítók nem tudják meggyőzni a jelenleg biztosítással még nem rendelkező ügyfeleket. Az MNB részéről rögzítésre került, hogy a penetrációt tekintve a magyar piac minden üzletágban elmarad az európai átlaghoz képest. Biztosítói oldalról ellenérvként elhangzott, hogy a hazai, 70 százalék feletti lakásbiztosítási penetráció magasnak tekinthető, továbbá az ügyfélérték vonatkozásában megemlékezésre került az egészségbiztosítás, ahol magas a kárgyakoriság, és ahol a biztosító megmutathatja, hogy „mit tud”. Ennek kapcsán visszautaltak a hozzászólók a konferenciát megnyitó előadásra, ahol

a gazdaságfejlesztési miniszter az egészségbiztosításokról mint lehetőségről beszélt. Nem kevésbé fontos terület az időskori gondoskodás (*long term care*), ami valóban nagy kihívás, és amiben az állam a biztosítóknak is szerepet szán.

Féldős az MNB 10 éves koncepciója, ennek kapcsán a jelenlévők gyors mérleget vontak. Sok minden fog változni a jövőben. Az emelkedő hozamkörnyezet lehetőséget ad arra, hogy a tartalékokon hozamok keletkezzenek. A technikai kamat rendelet módosítása lehetőséget ad arra, hogy a unit-linked termékek mellett a biztosítók a klasszikus életbiztosítások irányába is jobban elmozduljanak. A felügyelet megítélése szerint az MFO-ban is nagy lehetőségek rejlenek. A jövedelmek emelkedésével nőhet a lakosság megtakarítási potenciálja. Ami pedig a lakásbiztosításokat illeti, az MNB olyan szabályozásban gondolkodik, mint az etikus élet koncepció, ami nem tenné tönkre a piacot. Szintén a reggeli nyitó előadásra visszacsatolva előkerült a piaci koncentráció kérdése, továbbá az, hogy mennyiben indokolt a piacon jelenleg működő biztosítók számának csökkenése.

Végül összefoglalásként elhangzott, hogy a piac nagy változások előtt áll, fontos meghallani az üzenetet, hogy a szabályozói figyelem most már a biztosítói piacra is irányul. Remélhetőleg öt év múlva már a bankszakma fogja példaként emlegetni a biztosítókat.

A délutáni program négy szekcióra vált szét. A **Vagyonsbiztosítási Szekció** témája a megújuló energiaforrások, energiabiztonság, fenntarthatóság és energiaválság, kártapasztalatok, új technológiák, új kockázatok voltak. A **Gépjármű-biztosítási Szekcióban** az érdeklődők a kárszakértői szakma jelenéről és jövőjéről hallhattak előadásokat, illetve kerekasztal-beszélgetést. Az **Értékesítési Szekció** fókuszában a biztosítási szakma kapcsolódó kihívásai álltak, mint a digitalizáció és a személyes értékesítés, a **HR Szekció** pedig több oldalról is körbejárta a kérdést, hogy mitől lesz vonzó munkahely egy biztosító.

Az eseményt a szokásos búcsúkocintás zárta, ahol a konferencia vendégei tovább folytathatták a gazdag program megvitatását. Az érdeklődők az előadások anyagait a MABISZ konferencia-honlapján megtalálják: <https://mabisz.hu/konferencia-2022/>